

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

25 De consensu, qui in e[m]ptione, & ue[n]ditio[n]e requirit[ur].

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

aliam quampiam pretiosam multo minoris, quam valet, eo quod ignoret pretium, vel gemmam, & Titius emptor sciens dicit: Ego à te emam tanti gemmam istam, si tu sponte mihi remittas, vel dones, si plurius valuerit. Caietanus in *Summa* videtur asserere, licitum esse emere, nec emptorem cogi ad aliquid aliud significandum venditori.

Sciendum est venditorem posse dupliciter de iusto rei pretio moneri. Aut verbis generatim conceptis, & dictis; vt si emptor dixerit, plus valere rem, quam id, quod venditor petiit, & nihil expresse de iusto pretio rei: Aut verbis speciatim expressis; vt si emptor dicat rem tanti valere, cum tamen venditor minoris vendidisset.

Reuera quando venditor ignorat pretium rei, emptor venditorem facere certiores debet verbis, aut generatim, aut speciatim conceptis, quoniam venditio alicui esset inuoluntaria ex parte ipsius venditoris, eo quod per errorem, vel in scitiam rem vendit minoris, quam valeat; quod si compertum habuisset, aut non vendidisset rem, aut certe pretio maiori.

De consensu, qui in emptione, & venditione requiritur.

CAPVT. XXV.

AD substantiam emptionis, & venditionis necessarius venditoris, & emptoris consensus, sine quo contrahi emptio non potest. *In venditionibus. ff. De contrahen. emptio. l. 2. C. eodem tit. & Instit. De emptio. in principio.*

Si praesentes adsint emptor, & venditor, vtriusque consensus praesens simul requiritur, ac verò quia per nuncium, vel per litteras contrahere queunt emptor, & venditor, vt docent Glossa Bartolus, & Baldus, Salicetus, alij in *l. illud. C. De sacrosan. Eccles.* tunc satis est, vt consensus praestetur per nuncium, vel litteras, quamuis non vno, & eodem tempore. Finitur enim vno, & eodem tempore datus consensus; quia nuncios, vel Epistola iungit consensum. Glossa in *l. Consensu. ff. De actionibus, & obligat. Bartolus & Baldus in l. 1. ff. De contrahen. emptio.*

Primo quaeritur, An sufficiat, si venditor dicat emptori: Volo tibi vendere fundum meum Cornelianum centum aureis; & emptor respondeat, & ego volo emere? Accurrit in *l. In vendentis. C. De contrahen. empt.* videtur innuere, esse tacitum consensum, & contractam esse, & perfectam venditionem.

Probat, quia venditio consensu contrahitur, & per verbum Volo, mandatum datur. *l. 1. ff. Mandati, & fidei commissum. relict. §. Verbo autem.*

Sed reuera oppositum est dicendum: quia his verbis, Volo tibi vendere, non venditur res, sicut nec his verbis, volo tibi donare librum meum, libet donatur: nec si quis dicat, Volo in arborem ascendere, ascendit: nec qui vult Religionem profiteri, aut vouere, hoc ipso proficitur, aut vouet. Nec ex eo, quod quis dicat, Volo baptizare, baptizatur: nec si dicat, Volo Christi corpus conficere, conficit, vel consecrat; quamuis in vicinis testatorum voluntatibus verbum Volo, plenam dispositionem significet. *l. Pamphilo. §. Propositum. ff. De legat. 3.* At si venditor dicat: Vendo tibi fundum meum Cornelianum centum aureis, si tu vis, & emptor responderet, emo si tu vis, venditio consistit; quia conditio ad praesens relata non suspendit actionem. *l. Itaque. ff. Si certum petatur.*

Secundo quaeritur, An si consensus per errorem praestetur, venditio valeat? Nihil tam contrarium consensui est, quam error. *l. 2. ff. De iudic. l. Si per errorem. ff. De iurisdiction. omnium ordinum. in l. In venditioni. ff. De contrahen. empt.* ita habetur: (Si igitur ego me fundum emere putarem Cornelianum, tu mihi te vendere Sem-

pronianum putasti; quia in corpore dissensimus, emptio nulla est. Item est, si ego me Sychum, tu Pamphilum absentem vendere putasti.) Glossa in eo loco, & in *l. In omnibus negotijs. ff. De actionibus, & obligatibus*, docet in omnibus erroribus contrahendis posse errorem contingere in sex, vel septem rebus; videlicet vel in ipso corpore rei, vel in substantia, vel in quantitate, vel in qualitate, vel in contractu, vel in sexu, vel in nomine, vel in pretio.

Si error sit in substantia, vel corpore rei, nulla est emptio, vt si res vendatur pro auto, vel plumbum pro argento. *l. In venditionibus. proximè allata.*

Si erratum sit in quantitate, iure civili valet emptio; sed supplenda est quantitas rei, vt si res vendatur in minori mensura vel pondere, vel numero quam emptor existimaret. Agitur actione empti aduersus venditorem.

Si error fuerit in qualitate, subsistit quoque venditio iure civili; sed agitur actione empti aduersus venditorem, vt damnum resarciat: veluti, si emptor credat esse melius argentum quam sit. *In l. Alter. ff. De contrahen. empt.* dicitur: (Alter atque si aurum quidem fuerit, detenus autem, quam emptor existimaret: tum enim valet emptio. Item si quis vendiderit veteres vestes, vel calceos pro nouis.)

Si erratum sit in sexu, tunc emptio non valet, contra verò, si non sit in sexu error. *In l. Alioqui. ff. De contrah. empt.* dicitur: (Quod si ego me virginem emere putarem, cum esset iam mulier, emptio valebit, in sexu enim non est erratum. Caeterum, si cum ego mulierem, tu pecuniam emere existimasti; quia in sexu error est, nulla emptio, nulla venditio est.) sic ibi. Ergo actione empti agitur contra venditorem, vt damnum restituat: quia emptorem putauit, seu emere virginem, non mulierem, hoc est corruptam.

Si emptor, & venditor in nomine dissentiant, sed in corpore, & substantia rei consentiant, consistit emptio; quia nihil facit error nominis, cum de corpore constat. *l. In venditionibus. ff. De contrahen. emptio.*

Si erratum sit in pretio, emptio iure civili subsistit; sed quia vitiosa, corrigi debet: hoc est, si res est vendita plurius, quam valeat, venditor minuit pretium cogitur. Si minoris est, emptor supplere, & augere pretium debet. Si in ipso contractu emptor, & venditor minimè consentiant, non valet emptio: vt si Titius vendat librum Caio, Caius verò putet se dono accipere, nec donatio subsistit, neque venditio. *l. Si ego. ff. De rebus cred. §. Si certum petatur.* Idem iuris est, si Titius vendat Caio domum, & Caius putet se conducere: aut si ego pecuniam tibi donem, tu verò quasi mutuum accipias. Vel si ego quasi depensens dederò, tu verò quasi mutuum acceperis. Idem est, si tu quasi mutuum pecuniam acceperis, ego quasi commodatam ostentandi gratia accepero.

Sed quid si Caius putans se emere vinum, emat acetum? Marcellus, vt habetur in *l. In venditionibus. ff. De contrahen. empt.* dicebat emptionem subsistere quidem, sed emptorem contra venditorem actionem empti, & venditi habere, vt rei emptae vitium emendaret; quia eadem aiebat est vini, & acetum *uolū*, id est, substantia, & solum est erratum in qualitate. Ac Ulpianus in eadem lege dicit: (Si ab initio fuit erratum, cum emebam, aliud pro alio venisse, ac proinde venditio nulla est:) cuius sententia est vera: quod enim ad humanos vsus attinet, vinum, & acetum pro rebus habentur substantia diuersis.

